צד כרת לא פריך א] אשם נמי לייתי אשם פריך מה להצד השוה שבהן שכן ישנן בצבור כביחיד ואיבעית אימא צד כרת נמי פריך ובן עזאי גמרא גמיר לה והא דקאמר רב הונא קל וחומר לא אמרה אלא ב]לחדד בה תלמידיו: **מתני'** ג]א**הפסח והחטאת ששחטן שלא** לשמן קבל והלך וזרק שלא לשמן ב]או לשמן ושלא לשמן או שלא לשמן ולשמן פסולים כיצד לשמן ושלא לשמן לשם פסח ולשם שלמים שלא לשמן ולשמן לשם שלמים ולשם פסח ג]שהזבח נפסל בארבעה דברים בשחיטה ובקבול ד]ובהילוך ובזריקה ג]רבי שמעון מכשיר בהילוך שהיה ב] אומר אי אפשר שלא בשחיטה ושלא בקבלה ושלא בזריקה אבל אפשר בלא הילוך שוחט בצד המזבח וזורק רבי ו]אליעזר ג] אומר המהלך במקום שהוא צריך להלך מחשבה פוסלת במקום שאינו צריך להלך אין מחשבה פוסלת: **גמ'** וקבלה מי פסלה ח] ז]והתניא והקריבו זו קבלת הדם אתה אומר קבלת הדם או אינו אלא זריקה כשהוא אומר וזרקו הרי זריקה אמור הא מה אני מקיים והקריבו זו קבלת הדם בני אהרן הכהנים ט]שתהא בכהן כשר ובכלי שרת י]אמר רבי עקיבא מנין לקבלה שלא תהא [אלא] בכהן כשר ובכלי שרת נאמר כאן בני אהרן ונאמר להלן 2אלה שמות בני אהרן הכהנים המשוחים מה להלן בכהן כשר ובכלי שרת אף כאן בכהן כשר ובכלי שרת אמר רבי טרפון יאקפח את בניי אם לא שמעתי להבחין ח] הפרש בין קבלה לזריקה ואין לי לפרש אמר רבי עקיבא אני אפרש קבלה לא עשה בה מחשבה במעשה זריקה עשה בה מחשבה במעשה יקבלו בחוץ אינו חייב כרת יזרקו בחוץ ענוש כרת ח]קבלוהו פסולין אין חייבין עליו טזרקוהו פסולין חייבין עליו אמר לו רבי טרפון העבודה את ו] הטית ימין ושמאל אני שמעתי ואין לי לפרש אתה דורש ומסכים לשמועה בלשון הזה אמר לו ו]עקיבא ז] מ]כל הפורש ממך כפורש מחיין אמר רבא לא קשיא כאן במחשבת פיגול כאן במחשבת שלא לשמה דיקא נמי דקתני שהזבח נפסל ולא קתני מתפגל ש"מ: ומחשבת פיגול לא פסלה בקבלה והתניא טויכול לא תהא מחשבה מועלת אלא בזריקה בלבד מנין לרבות שחיטה וקבלה ת"ל 3ואם האכל יאכל מבשר ח] זבח שלמיו (פיגול הוא) לא ירצה בדברים המביאין לידי אכילה הכתוב מדבר יכול שאני מרבה אף שפיכת שיריים והקטרת אימורין ת"ל 3ביום השלישי לא ירצה המקריב אותו לא יחשב זריקה בכלל היתה ולמה יצתה להקיש אליה לומר לך מה זריקה מיוחדת שהיא עבודה י] (ומכפרת) ומעכבת יא] כפרה אף כל עבודה ומעכבת כפרה ס יצאו שפיכת שיריים והקטרת אימורין שאין מעכבין את הכפרה

לד כרת לא פריך. לפי שלמיו שהם בשמיסס לחטאת מינו עונש כרת על הבאתו לגלח שעל שגגת כרת הוא בא ופסח עונש כרת על הבאתו: **חסח נמי לייתי.** לפסול יב] בשלח לשמו מבעין אב כדאמר רבי אלעזר לעיל (דף י:) דקתני ר"ל רבי יהושע מוחרי חלילה ופרכינן וליהדר דינא ולייתי במה הלד וסליקנא להך מתקפתא משום דמיכא למיפרך מה להצד השוה שבהן שכן יש בהן לד כרת. ומשני לבן עזאי חסח מפירכא מחריקא מסלק ליה דלא לייתי בבנין אב דפריך מה להצד השוה שבהן שיצאו בגזור. פסח קרי ליה קרבן בגזור כדאמרן בסדר יומא בפ' הוליכו לו (דף נח.) משום דחתי בכינופיה: **גמרא גמיר לה.** מפי ע"ג וקניס כדתנן [יח:]: **לחדד בתלמידיו.** שיקשו לו תשובה עליו ג"ע שיתנו לבם להיות מריפין לדרוש קלים וחמורים מתילהן כבן עזאי: **מתני' וקבל והלך וזרק כו'.** לו לו קתני קבל לו הלך לו זרק (ג): **לו לשמו ושלא לשמו.** שמשב בעבודה אחת לשמו ושלא לשמו: **אבל אפשר בלא הילוך שוחט.** הלכך לא חשיבא למיפסל: **המהלך במקום שהוא צריך להלוך.** הולכה זו מחשבה פוסלת בה אם חשב בה שלא לשמה ובגמ' [טו:] מפרש למילתי' מתי לריך ומתי אין לריך: **גבי והקריבו.** דכתיב בעולה ושחט את בן הבקר והקריבו בני אהרן הכהנים את הדם זו קבלת הדם ולגמל שלריך לקבלו בכלי: **אתה אומר כו' או אינו אלא זריקה.** דהא לגון הקרבה למזבח הוא דכתיב לכהן המקריב אותה וגו' והאי נמי בהקרבה למזבח משמע דהיינו זריקה אבל קבלה לא לריך [כלי] ד] מאהל מועד ואילך: **כשהוא אומר כו' זו קבלת הדם.** ו כלאשכתן קבלה בעולת סיני (שמות כד) ויקח משה חצי הדם ויתן בגתגות. ותע"ג להקרבה לגון הולכה היא כדאמרן לעיל (דף ד.). והקריב הכהן את הכל זו הולכת אברים לבגבי [טו] הכא כיון דזימנין הולכה [טז] ליתיה כלל כמו [יז] השותו בגד המזבח לא כתב לה קרא ומקבלה הוא דילפינן לה מחד זימנא דכתיב [יח] והיכא למיכתביה הולכה לגבי קבלה דקבלה נפקא לן דהויא עבודה מדפקיע לחמנא לקבלה בלאון הולכה: **בכהן כשר.** לאפוקי חללים ובעלי מומין: **ובכלי שרת.** שיהו מלונפים בגדי כהונה לכהנים [יט] משמע (הכהנים) בכיהונם [לקמן יח.] והיינו בגדי כהונה וכל היכא דקתני נמי בכהן כשר ובכלי שרת בבגדי כהונה קאמר: **אמר רבי עקיבא.** ר' עקיבא לא משמע ליה מהכא דאיכא למימר בני אהרן כל שהן והכהנים בכיהונם לא משמע ליה: **מה להלן בנהכנים כשרין.** הכתוב מדבר דהא מלעזר ואיתמר כתיבי כ] ובכלי שרת נמי הכתוב מדבר דכתיב [במדבר ג] אשר מלוח (לת) יד והיינו לאון רבוי בגדי כהונה דכתיב (ויקרא כא) ומלא את ידו לגבוה את הבגדים וכתיב נמי ובגדי הקדש אשר לאהרן יהיו לבניו למחרי למשחה בהם למלוח בא] בם את ידם (שמות כט): **להבחין הפרש בו'.** ואתה עושה את הקבלה כשאר עבודות: **ואין לי לפרש.** מיני יודע לפרש מה הפרש שמעתי ביניהן: **לא עשה בה מחשבה למעשה.** השתא סלקא דעתך [ד] הא דקתמר אין מחשבה פוסלת בשלילה אם חישב בה חוץ לזמנו או שלא לשמו תלמוד לומר לא פסלה בקבלה: **קבלו בחוץ חייב כרת.** דשחיטה היא לכתיב בב] [ויקרא יז] וזריקה נפקא מדם יחשב בג] [שם] לקמן בפרק השוחט (קו.): **קבלו פסולין.** זריק בד] ושאר חייבי מיתות כגון שתוי יין והלומין להם: **אין חייבין עליו.** מיתה דכתיב בה] עבודה תמה שאין מחייבין עבודה בשאר יומא (דף כד.) ובפרק בתרא דהכא (דף קיב:) נמי תנן אין בהם משום בו] זרות ולא משום טומאה ולא משום מחוסר בגדים כו': **אפה דורש.** מלילף ומסכים למה שאמרתי: **מחשבה פיגול.** דחוץ לזמנו לא פסלה בקבלה: **דיקא נמי.** [דתנן] דמתניתין לא חייבי במחשבת פיגול: **אלא בזריקה.** במחשב בשעת זריקה ע"מ לאכול מזבחו ביום השלישי דכתיב בקרא דמחשבת פיגול המקריב אותו לא יחשב [ויקרא ז] ולפיכך מיניה בפ"ב (לקמן כט.) במחשב בשעת הקרבה לאכול מזבחו ביום השלישי דכתיב מדבר [והקרבה] היינו זריקה: **נדברים המביאים.** את הקרבן לידי פיגול דכתיב מדבר: **אף שפיכת שיריים.** מה שפך שירי הדם ליקוד על מנת לאכול בשר חוץ לזמנו או שלא לשמו הא מה הקטיר לימורין במחשבה זו: **לא ירלה.** דהיינו זריקה דמיא מהלה: **נהלל הייהה.** בכלל הדברים המביאין לידי אכילה: **אלין מעכבין.** שיריס אין מעכבין בשעת זריקה דכתיב לכהן המקריב אותה לו יהיה נפש [ויקרא ד] נתקו הכתוב ועשאו שירי מנחה כו'. הקטרת אימורין לא מעכבין בכפרה דכתיב הלם הוא נפש יכפר [שם יח]: **לא קשיא.** הא דקתני לעיל מחשבת [בח] קבלה לא פסלה בפיגול לא בשחיטה בשלא לשמה בשעת קבלה על אכילת בשר חוץ למחשב בשעת שחיטה על מנת לקבל דם לזמר דלילו זריקה כהלי גוונא עשה בה מחשבה כמעשה דם לא שחט על מנת לזרוק דם לזמר פיגול דהיינו אכילה מזבח (ס) (ומי נמי) לתימרבי בהדיא אפי' שפיכת שיריים לקמן: **הא דאמר כו'.** ומהי דקתני מנין לרבות שחיטה וקבלה (ו) מחשב בשעת קבלה על מנת לשפוך שיריס או אחת מהאי תלתילות קאמרי בבא]: **ושפיכת שיריס לא פסלה בהו מחשבה.** דקתני לעיל יכול שאני מרבה אף שפיכת שיריים. וכל שכן אחלה זריקה: **אלא נאכילת בשר.** בשחיטה לאכול בשר חוץ לזמנו: **מנין לרבות שפיכת שיריים.** לא

אצבעו למחר לא חשיב פגול משום דלא הוי לא אכילת אדם ולא אכילת מזבח ובריייתא דנקט ולא מתפגלת כדי נסבה דליכא מאן דפליג עלה אלא נקטיה לדזמנא בעלמא כשם שאינה מתפגלת כך אינה מפגלת (מל"מ פי"ח מפסק"מ ס"ג):

(ס) [נכלות דף נג.: ושינ"ו, פסחים נט:, ג] ת"כ צו פ"ב ס"ח ה"ה.. ד] לעיל ד. מגיגה יח. [קדושין לו:] ת"כ ויקרא נדבה פ"ד פ"ד ה"ד.. ה] [תוספ' פ"ק] ה"ו, ו] [שבת ח. קטו.] ת"כ שם ה"ה, ספרי בהעלותך פיס' עה, ירושל' שבת פט"ו ה"א, יומא פ"א ה"א, מגילה פ"א ה"י, הוריות פ"ג ה"ב.. ז] [קדושין סו:], ח] ירושל' תרומות פ"ח ה"א, נזיר פ"ג ה"ד.. ט] ת"כ צו פי"ב פ"ח ה"ד.. י] לקמן צז:, כ] שיר' לע"ב, ל] וע"ע תוס' יומא מ. ד"ה והקניון, מ] יומא כד:

ליקוטים

ולהכי קתני לעיל קבלה שלא עשה בהם מחשבה כמעשה זריקה עשה בה מחשבה כמעשה, והטעם מפני שפרש הפסוק פסול מחשבה בזריקה יותר משאר עבודות שאינן באות אלא מרבוי הכתוב, זו היא הדרך לפי האחרון. אלא שיש לדקדק אחריו דקא מתרץ ליה רבא להההוא מרבנן בקושיא דשפיכת שיריים והקטרת אימורין לא קשיא הא דאמר הריני זורק ע"מ לשפוך שיריים למחר הא דאמר הריני שופך ע"מ להקטיר אימורין למחר, כלומר כי אמר הריני זורק ע"מ לשפוך שיריים למחר פסלה, וכי אמר הריני שופך וכו' לא פסלה. ואיכא לאקשויי על פי' בתרא למה ליה לרבא למימר הריני שופך ע"מ להקטיר אימורין למחר לא פסלה, דתרוייהו לא מעכבי כפרה, והא אמרי' דאפי' במחשב בקבלה ע"מ לשפוך שיריים לא פסלה, והוה ליה למימר הא דאמר הריני זורק ע"מ לשפוך שיריים למחר הא דאמר הריני מקבל ע"מ לשפוך שיריים למחר לא פסלה. מ"מ הקושיא הראשונה היא מסייע לפי' הב'. ועוד יש לי קושיא לפי' הראשון מזה התירוץ עצמו שתרץ לו רבא להההוא מרבנן, למה שינה רבא את דבריו ולא אמר הא דאמר הריני מקבל על מנת לשפוך שיריים למחר פסלה כדאמרי' בתירוצא קמא ולא היה צריך לשנותה לזוריקה דהא במחשב בקבלה קיימינן ואמרי' דפסלה והך דקתני דשפיכת שיריים והקטרת אימורין לא פסלה באמר הריני שופך וכו' דתרוייהו לא מעכבי כפרה, הנה גם זו הקושיא לפי' הראשון מעתה כיון שיש לנו על פי' הראשון ב' טענות גדולות ועל הפי' השני טענה אחת ראוי לנו לגלגל עם פי' הב' יותר מן הראשון ונתרץ הקושיא שיש עליו דהא דאוקמא רבא להההוא מתני' דקתני יצאו שפיכות שיריים והקטרת אימורין וכו' כגון דאמר הריני שופך על מנת להקטיר אימורין למחר ולא אוקמה כגון דאמר הריני מקבל על מנת לשפוך שירים, אפשר דלישנא דמתני' נקט דקתני לתרוייהו בחדא, א"נ הכי אשמעי' רבא דטעמא דאמר הריני שופך ע"מ להקטיר למחר לא פסלה אבל אי אמר הריני מקבל ע"מ להקטיר אימורין למחר אע"ג דלא מעכבי כפרה פסלה, והיינו מתני' (דף כט ע"ב) דתנן זה הכלל השוחט והמקבל והמוליך והזורק לאכול דבר שדרכו לאכול ולהקטיר דבר שדרכו להקטיר כזית חוץ לזמנו פגול וחייבין עליו כרת, וזה הפרש יש בין שפיכת שיריים והקטרת אימורין ואע"ג דתרוייהו לא מעכבי כפרה וטעמא דמילתא משום דכתיב ואם האכל יאכל ואכילת האש קרויה אכילה דכתיב תאכלהו אש לא נופח, ושפיכת שיריים נהי דדמיא לאכילת מזבח אבל אכילה לא מקריא בהדיא, כך נראה לי בעקרו ביאור (כלפ"ע פ"כ ויקח פ"ד מכ"י הוסי נס' ממת לקמוים); ותניא אידך לא מפגלת ולא מחפגלת. ודע דאליבא דכ"ע טבילת אצבע אינה מחפגלת שאם שחט או קבל או הוליך לטבול

(ס) ג] ת"ל לא ירצה זריקה בכלל כו' (והסתר ליתא) (רוב כתה"י). ג"פ ת"ל המקריב זריקה בכלל כו' (כי"ד ופרי"ד), וכן בת' הגוס' ת"ל המקריב אותו (הגרי"ב), וכ' תוס כו:] קשה דהא מרבינן נמי מחשבת שלוחה (במקום פיגול הוא), ועי' לעון הפקוקים (ויקרא ז יח, ומס יט ז): ט] ג"פ ת"ל המקריב זריקה בכלל כו' (כי"ד ופרי"ד), וכן בת' הגוס' ת"ל המקריב אותו (הגרי"ב), וכ' תוס כו:] קשה דהא מרבינן נמי מחשבת שלוחה (עירובין יג.). או לשמן ושלא לשמן. בגמרא מפרש מי במחשבת עבודה אחת קאמר מי במחשבת שתי עבודות כגון קיבל בשמאל וזרק שלא לשמו (פסחים נט:): שלא לשמן ולשמן. הא תנן מי שלא לשמו ולשמן לא פסלה אלא בשלא לשמו ושלא לשמו הוא דפסלה דתפוסה לשון אחרון בשלא לשמו ולשמו לא, קס"ל דלא כגמר דבירו (עפ"י רש"י מנחות ב.). **ובכלי שרת.** שיהא לובש בגדי כהונה לרבעבא מם כהן הדיוט הוא ואם כהן גדול הוא שנאמר שהרי נאמר כאן שהכהנים בכיהונם ומשמע בגדי כהונה כדאמר רבי טרפון אקפח את בניי. מלשר היה על מוהב המשמחת ומקבל את עלמו (שבת יז.). [כ"ע] היה רגיל לומר לקפח את בני [כשהיה נשבע (ב"מ פה.):

שיטה מקובצת

המקריב אותו לא ירצה. היינו זריקה שמלילה (תוס' הר"פ):

שינוי נוסחאות

א] בכתב"י נוסף אי לא פריך אשם כו': ב] ל"ל שהיה ר' שמעון (ש"מ, פרי"ד), וכ"ה במשנה שבסוף הלכות ד ופט"ו שם הלכה ד ופ"ל מהל' מעה"ק הלכה י: **סה** ד מיי' פי"ג מהל' פסה"מ הלכה ט: **סו** ה מיי' פ"ס מהלכות מעשה הקרבנות הל' ג ופ"ל מהל' פסה"מ הלכה כב: **סז** ו מיי' פי"ט מהל' מעה"ק הלכה ו: **סח** ז מיי' שם הלכה ג: **סט** ח מיי' פ"ט מהלכות ניחת מקדש הלכה ס: **ע** ט מיי' שם הלכה ג: **עא** י מיי' פי"ג מהל' פסה"מ הלכה ג:

תורה אור השלם

1. וְשָׁחַט אֶת בֶּן הַבָּקָר לִפְנֵי יְהוָה וְהִקְרִיבוּ בְּנֵי אַהֲרֹן הַכֹּהֲנִים אֶת הַדָּם וְזָרְקוּ אֶת הַדָּם עַל הַמִּזְבֵּחַ סָבִיב אֲשֶׁר פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד:
ויקרא א, ה
2. אֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי אַהֲרֹן הַכֹּהֲנִים הַמָּשְׁחִים אֲשֶׁר מִלֵּא יָדָם לְכַהֵן:
במדבר ג, ג
3. וְאִם הָאָכֹל יֵאָכֵל מִבְּשַׂר זֶבַח שְׁלָמָיו בְּיוֹם הַשְּׁלִישִׁי לֹא יֵרָצֶה הַמַּקְרִיב אֹתוֹ לֹא יֶחְשַׁב לוֹ פִּגּוּל יִהְיֶה וְהַנֶּפֶשׁ הָאֹכֶלֶת מִמֶּנּוּ עֲוֹנָהּ תִּשָּׂא:
ויקרא ז, יח

הגהות הב"ח

(א) במשנה ר' אלעזר בר"ש מומר המלך: (ב) רש"י ד"ה וקבל וכו' מ] זקק שלא לשמו מ] לשמו כל"ל ומד"מ: (ג) ד"ה אתה וכו' נ] דזריקה לחפ: (ד) ד"ה נ] עשה וכו' סנקל"ח: (ה) דעתך דהכי קאמר: (ס) ד"ה נ] קשי' וכו' מ]כלל מזבח ואי נמי אפילו שיריים דאיתרבי בהדיא נקמן: (ו) ד"ה הא לעמר וכו' במחשב:

גליון הש"ס

גמ' יצאו שפיכת שיריים. נקמן דף לט ע"ב:

מוסף רש"י

לחדד בה תלמידיו. שיקשו לנס לתוכה ויפתרו פלפול מלנס (עירובין יג.). או לשמן ושלא לשמן. בגמרא מפרש מי

אתה אומר זו קבלת הדם כו'. לעיל (דף ד.) פי' בקונטר' דמוקמינן והקריבו בקבלה ולא בהולכה משום דהוקריבו נאמר מיד אמר אמיטה וקבלה היא עבודה דמשמע שאמר אמיטה ולפירושו קשה היכי בעי למימר הכא מי אינו אלא זריקה אלא נראה דמוקמי' לה בקבלה או בזריקה לפי שהן עבודות המוכות שאי אפשר לעשותן מה שאין כן בהולכה ו:

בכהן כשר ובכלי שרת. פירש בקונטרס כלי שרת בגדי כהונה וקשה דהא נפקא לקמן בפרק שני (דף יח:) מקרא לחין בגדיהם עליהן אין כהונה עליהן והוו להו זריס ופשיטא בעבודה לגלא מעכבא כפרה ויש לומר דאי לאו גזרה שוה דהכא הוה אמרינן מה שהקפידה תורה לממוסר בגדים אינו היכא דכתיבי בגדים אבל היכא דלא כתיבי בגדים לא מעכבי ומיהו לגזרה שוה דהכא לא הוה ידעינן דבעי בגדים כלל דהא כתיב לחדן בגדי קדש לאהרן אחיך ובניו אתו ובגדיהם ואין לומר דאי לאו גזרה שוה דהכא הוה אמרינן מה שהקפידה תורה לממוסר בגדים